

Luonnos hallituksen esitykseksi oppivelvollisuuslaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Opsia ry vuosikokous

21.8.2020

Terhi Päivärinta @TerhiPaivarinta

1

Oppivelvollisuuden laajentaminen

- Ennen kaikkea koulutuspoliittinen uudistus
- Sisältää rakenteellisia uudistuksia, ei pelkästään mekaaninen muutos
- Vaikuttaa luonnollisesti kuntien ja koulutuksen järjestäjien toimintaan
- Kustannukset liittyvät pääosin maksuttomuuteen
- Maksuttomuuden rajauksilla voitaisiin alentaa kustannuksia
- Esityksen rakenteelliset uudistukset voitaisiin toteuttaa ilman oppivelvollisuusiän nostoa

2

2

HE-luonnos kokonaisuus

Rakenteelliset uudistukset

- Hakeutumisvelvollisuus
- Ohjaus- ja valvontavastuut ”saattaen vaihtaan” -periaate
- Perusopetus
- Toisen asteen koulutuksen järjestäjät
- Asuinkunta
- Uusi tutkintokoulutukseen valmentava koulutus
- Perusopetus: tehostettu opinto-ohjaus

Oppivelvollisuusikä laajentaminen 18-vuoteen

- Oppivelvollisuutta laajennettaessa laajenee myös velvollisuus antaa maksutonta opetusta

Maksuton toinen aste

- Perusopetuksen jälkeen suoritettava ammatillinen tutkinto tai lukiokoulutus ja sen päätteeksi suoritettava ylioppilastutkinto olisivat jatkossa täysin maksuttomia sen kalenterivuoden loppuun asti, jona opiskelija täyttää 20 vuotta.

Kuntaliitto: Jokaisella perusopetuksen päättävällä nuorella tulee olla tosiasialliset valmiudet suorittaa toisen asteen tutkinto -> hallitusohjelman mukaisesti tulee vahvistaa peruskoulun mahdollisuuksia tarjota jokaiselle riittävät valmiudet suoriutua toisen asteen koulutuksesta

KUNTA LIITTO

3

Oppivelvollisuuslaissa säädettäisiin

Oppivelvollisuuden tavoitteista

Oppivelvollisuuden alkamisesta ja päättymisestä

Oppivelvollisuuden suorittamisesta

Oppivelvollisuuden suorittamisen ohjaus- ja valvontavastuista

Koulutuksen maksuttomuudesta

- Oppivelvollisuuden valvonnan laiminlyönnistä (huoltaja)
- Tietojen saannista
- Oikaisuvaatimuksesta ja muutoksen hausta
- Voimaantulosta ja siirtymäsäännöksistä

4

KUNTA LIITTO

4

Uusi perusopetuksen jälkeinen nivelvaiheen koulutus – tutkintokoulutukseen valmentava koulutus (TUVA)

- Uusi laki tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta
- Yhdistettäisiin nykyiset perusopetuksen ja toisen asteen tutkintotavoitteisen koulutuksen väliin sijoittuvat nivelvaiheen koulutukset: perusopetuksen lisäopetus, lukiokoulutukseen valmistava koulutus ja ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus
- Koulutusten sisällöt kootaan yhdeksi, korkeintaan vuoden mittaiseksi kokonaisuudeksi, jonka avulla nuori voi saada valmiuksia hakeutua lukiokoulutukseen tai ammatilliseen tutkintokoulutukseen.
- Tämän koulutuksen aikana ja avulla nuorella olisi mahdollisuus selkeyttää omia tulevaisuuden jatko-opintosuunnitelmia ja suuntaa työelämään.
- Oppivelvollisuutta voitaisiin suorittaa myös kansanopistojen ns. pitkillä linjoilla

5

KUNTA
LIITTO

5

Kunnan ja koulutuksen järjestäjien vastuut

- Vapaa hakeutumisoikeus säilyy
- Ylläpitäjämalli säilyy: toisen asteen koulutuksen järjestäminen perustuu OKM:n myöntämään järjestämislupaan, kunnille vapaaehtoinen tehtävä
- Kuntien velvollisuus rahoittaa toisen asteen koulutusta asukaskohtaisen rahoitusosuuden kautta säilyy ennallaan.
- Kunnalla oikeus järjestää tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutusta
- Ohjaus- ja valvontavastuut ”saattaen –vaihtaen”-periaatteen mukaisesti
- Asuinkunnalla viimekätinen ohjaus- ja osoittamisvastuu

6

KUNTA
LIITTO

6

Kustannusarviovertailu

	OKM	Kuntaliitto	ero
Oppimateriaalit (sis. ICT-tuen, opintokäynnit yms.)	78 800 000 €	93 800 000 €	-15 000 000 €
Ohjaus ja tuki, kunnat ja koulutuksen järjestäjät	15 340 000 €	19 740 000 €	-4 400 000 €
Koulumatkat ja majoitus lukio ja ammatillinen	1 500 000 €	1 500 000 €	
Ylioppilastutkintomaksujen poistaminen YTL	5 500 000 €	5 500 000 €	
Koulumatkat, KELAn koulumatkatuki	35 100 000 €	35 100 000 €	
Kansanopistot	3 400 000 €	2 700 000 €	700 000 €
Yhteensä	139 640 000 €	158 340 000 €	-18 700 000 €
Oppimateriaalilisän poisto	-11 100 000 €	-11 100 000 €	
Yhteensä	128 540 000 €	147 240 000 €	

7

KUNTA
LIITTO

7

Kuntien kanta ja rahoitusasema

- Kunnat suhtautuvat oppivelvollisuuden laajentamiseen tällä hetkellä hyvin varauksellisesti (Kuntapulssikysely 4/2020)
- Lähes kaikki kunnat (91–93 %) pitävät oppivelvollisuusiän nostamista tarpeettomana nykyisessä koronatilanteessa.
- Ammatillisen että lukiokoulutuksen valtionosuusrahoitusta on edellisten hallituskausien aikana leikattu.
- Julkisen talouden tasapainotustoimenpiteet tulevat todennäköisesti kohdistumaan myös palveluiden rahoitukseen.
- Vaarana on, että tasapainotustoimenpiteiden seurauksena julkisten palveluiden perusrahoitusta vähennetään jatkossa huomattavasti enemmän kuin nyt toteutettaviin uudistuksiin suunnataan lisärahoitusta. Tämä johtaisi siihen, että jatkossa kunnat joutuisivat järjestämään nykyistä enemmän palveluita alemmalla kokonaisrahoituksella, mikä rapauttaisi palveluita.

8

KUNTA
LIITTO

8

Toimeenpanon aikataulu

- Oppivelvollisuuslaki ja siihen liittyvät muut muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.8.2021. Tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annettava laki ja siihen liittyvät muut muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.8.2022.
- Kuntaliitto pitää oppivelvollisuuslain voimaan tulon aikataulua liian kireänä. Kuntaliiton käsityksen mukaan laki voisi tulla voimaan aikaisintaan 1.8.2022.

9

KUNTA
LIITTO

9

Terhi Päivärinta
 Johtaja, opetus ja kulttuuri
terhi.paivarinta@kuntaliitto.fi
 +358 505904796
 @TerhiPaivarinta

www.kuntaliitto.fi

10